

[Justitsministeren]

Indførelse af hjernedøds-kriteriet i Danmark (som det sidste land i vor kulturkreds) vil bl.a. indebære, at de nuværende nyretransplantationer kan foretages under optimale betingelser. Indførelsen af hjernedøds-kriteriet vil endvidere betyde, at det af selve loven fremgår, at lægelig behandling, herunder brug af respirator, kan ophøre, når hjernedød er konstateret. Loven udelukker således enhver usikkerhed på dette område.

Med lovforslaget tages der ikke stilling til, hvorvidt hjerte-, lunge- og levertransplantationer bør indføres i Danmark, idet denne afgørelse bør overlades til de myndigheder, der er ansvarlige for sygehusvæsenets drift. Disse spørgsmål bør derfor afgøres uafhængigt af behandlingen af dette lovforslag. Jeg kan dog i den forbindelse nævne, at regeringen har indledt nærmere forhandlinger med sygehushyge-myndighederne vedrørende den fremtidige tilrettelæggelse af transplantationer i Danmark, og at sundhedsministeren vil redegøre herfor over for Folketinget.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Justitsministeren (Engell):

Hermed tillader jeg mig for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Dommeres habilitet, SSP-samarbejdet og advokatselskaber m.v.).

(Lovforslag nr. L 150).

Lovforslaget skal for det første sikre, at retsplejelovens regler om dommeres habilitet i straffesager er i overensstemmelse med kravet i Menneskerettighedskonventionen om rettergang ved en upartisk domstol.

Der næst tilsigter lovforslaget at skabe et klarere retsgrundlag for det kriminalitetsforebyggende SSP-samarbejde. Det sker ved indføjel-se af en bestemmelse i retsplejeloven om politiets og andre myndigheders adgang til som led i samarbejdet at drøfte de enkelte kriminalitets-truede børns og unges forhold.

Endvidere er det forslagens formål at skabe mulighed for, at advokatvirksomhed kan drives i selskabsform.

Lovforslagets bestemmelser om *dommeres habilitet* er udformet på grundlag af Menneske-

rettighedsdomstolens afgørelse i Hauschildt-sagen. Reglerne i lovforslaget går dog noget videre end domstolens afgørelse, idet der foreslås inhabilitet i en række situationer ud fra tilsvarende principper, som kom til udtryk i dommen.

Baggrunden for denne udvidelse af området for dommeres inhabilitet i forhold til Menneskerettighedsdomstolens afgørelse er, at der ikke fremover bør kunne rejses tvivl om, hvorvidt Danmark opfylder kravet i Menneskerettighedskonventionen om rettergang ved en upartisk domstol.

Efter lovforslaget vil en dommer således være inhabil under dømsforhandlingen i en straffesag, hvis dommeren forinden har truffet afgørelse om varetægtsfængsling på grundlag af en særligt bestyrket mistanke eller har tilladt politiet at udøve agentvirksomhed eller standse og åbne brevforsendelser under efterforskningen. Endvidere må en dommer vige sit sæde under dømsforhandlingen efter et konkret skøn over sagens omstændigheder, hvis dommeren tidligere ved dom har truffet en afgørelse, som medfører, at han ikke fremstår som fuldstændig upartisk.

Lovforslagets bestemmelser om videregivelse af oplysninger i forbindelse med *SSP-samarbejdet* skal ses på baggrund af den tvivl, der er opstået om, i hvilket omfang oplysninger om enkelte børns og unges forhold kan videregives som led i samarbejdet.

SSP-samarbejdet har vist sig at være et nyttigt redskab til at modvirke, at børn og unge indleder en kriminel løbebane, og regeringen anser det for overordentlig vigtigt, at samarbejdet også for så vidt angår bestemte børn og unge ikke kommer i fare.

På den baggrund foreslås indført en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter politiet og de kommunale myndigheder får adgang – men ikke pligt – til i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde at videregive oplysninger om bestemte børn og unge, der er kriminalitetstruede.

Det er vigtigt at understrege, at der således ikke efter forslaget er tale om en pligt til at videregive oplysninger. Dette beror på, at videregivelsen ikke må skade navnlig de sociale myndigheders klientforhold.

Viser det sig under SSP-samarbejdet, at der er tale om børn og unge med massive sociale

[Justitsministeren]

problemer, vil det efter lovforslaget stå kommunerne frit for på ethvert tidspunkt at rejse sag om hjælpeforanstaltninger efter bistandsloven og benytte sig af adgangen til at iværksætte særlige foranstaltninger uden for SSP-regi. Det må også understreges, at oplysninger ikke inden for rammerne af SSP-samarbejdet må videregives som led i politiets efterforskning i strafsager.

Forslaget om ændringer af retsplejelovens regler om *advokater* har til hensigt at skabe mulighed for, at advokatvirksomhed kan drives i selskabsform. Forslaget bygger på et forslag fra Advokatrådet om at skabe adgang til anvendelse af denne virksomhedsform også for advokatsammenslutninger. Spørgsmålet har været behandlet i Retsplejerådet, som ikke finder, at retsplejemæssige hensyn taler imod at åbne adgang til at udøve advokatvirksomhed i selskabsform.

Efter Justitsministeriets opfattelse må det anses for rigtigt og rimeligt, at også advokater gennem en adgang til at drive advokatvirksomhed i selskabsform får mulighed for at leve op til de krav og behov, der følger af den økonomiske, faglige og erhvervsmæssige udvikling på dette område.

I lovforslaget foreslås advokatselskaber undervigivet nogle begrænsninger, som skal sikre, at de deltagende advokater ikke fritages for de særlige advokatpligter, og at uvedkommende interesser ikke får indflydelse på advokatvirksomheden. Samtidig foreslås, at andre juridiske personer end advokatselskaber ikke må udøve advokatvirksomhed.

Herudover indeholder forslaget en række mindre ændringer af retsplejeloven, bl.a. om tolkebistand til døve og om påtalekompeten- cen i voldssager.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

(Lovforslag nr. L 152).

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

(Lovforslag nr. L 151).

Udviklingen har vist, at der bør foretages tilpasninger i de to love på en række områder. Det drejer sig om forenklinger og følger af anden lovgivning. Der har endvidere vist sig behov for, at der indføres regler om organisationsansvar i tjenestemandsløven. Dertil kommer ændringer i tjenestemandspensionsloven som følge af aftaleresultatet pr. 1. april 1989 med Centralorganisationernes Fællesudvalg. Endelig bør tjenestemandsløvgivningen tilpasses til EF-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed.

Om de enkelte lovforslag vil jeg særligt fremhæve følgende:

Tjenestemandsløven

Tjenestemændenes centralorganisationer og tilsluttede organisationer har i flere tilfælde understøttet tjenestemænds kollektive overtrædelser af tjenestemandsløvens § 10, f.eks. ved at styre og finansiere arbejdsnedlæggelser, eller de har forholdt sig passivt over for sådanne overtrædelser. Det foreslås derfor, at Tjenestemandretten kan ikende centralorganisationer og tilsluttede organisationer bod, hvis de har understøttet en kollektiv overtrædelse af tjenestemandsløvens § 10 eller ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre overtrædelsen eller bringe den til ophør. Både på det private og på det offentlige overenskomstområde er der i forvejen regler om organisationsansvar i arbejdsretslovens § 12.

I sammenhæng hermed foreslås det endvidere, at Tjenestemandretten kan ikende staten, (amts)kommuner og centralorganisationer bod for overtrædelse af aftaler m.v.

Med hensyn til organisationsansvar i loven om en kommunal tjenestemandsløven henviser jeg til indenrigsministerens lovforslag herom.

Med henblik på at tilpasse tjenestemandsløvgivningen til EF-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed foreslås det, at finansministeren får mulighed for at bestemme, at personer, der ansættes i staten, folkeskolen eller folkekirken i henhold til EF-reglerne, ansættes på tilsvarende vilkår som tjenestemænd. Bestemmelsen vil finde anvendelse ved ansættelse i stillinger, som efter danske regler besættes med tjenestemænd, men som efter EF-reglerne ikke kan forbeholdes danske statsborgere.